

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 10Sžso/14/2016
Identifikačné číslo spisu: 5015200993
Dátum vydania rozhodnutia: 31.05.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Hatalová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:5015200993.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Hatalovej, PhD. a členov senátu JUDr. Zuzany Ďurišovej a JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD., v právnej veci žalobcu: G. X., narodený dňa XX.XX.XXXX, T., proti žalovanému: Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, Špitálska 8, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. UPS/US1/SSVOPHNSSD/SOC/2015-7447-0002 Ga zo dňa 19.08.2015, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Žiline č. k. 21S/145/2015-37 zo dňa 09.03.2016, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Žiline č. k. 21S/145/2015-37 zo dňa 9. marca 2016 p o t v r d z u j e .

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

Krajský súd napadnutým rozsudkom podľa § 250j ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) zamietol žalobu žalobcu, ktorou sa tento domáhal súdneho preskúmania rozhodnutia žalovaného č. UPS/US1/SSVOPHNSSD/SOC/2015-7447-0002 Ga zo dňa 19.08.2015, ktorým tento zamietol odvolanie žalobcu a potvrdil rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu o tom, že žalobca nie je fyzickou osobou v hmotnej núdzi. Zároveň žalobcovi nepriznal náhradu trov konania.

Krajský súd po preskúmaní napadnutého rozhodnutia ako aj rozhodnutia prvostupňového správneho orgánu v rozsahu danom žalobnými dôvodmi žalobcu mal za to, že žaloba žalobcu nie je dôvodná.

Žalobné námietky žalobcu súd vyhodnotil ako nedôvodné. Žalobca namietal, resp. nesúhlasil s rozhodnutiami správnych orgánov s poukazom na § 2 ods. 1 a § 8 ods. 1 zákona č. 417/2013 Z. z. o pomoci v hmotnej núdzi (ďalej len „zákon č. 417/2013 Z.z.“), keď podľa názoru žalobcu vo vzťahu k uplatneniu nárokov tieto ustanovenia taxatívne nekonkretizujú, ktoré nároky treba uplatniť. Namietal, že vzhľadom k tomu, že on si zamestnanie nehľadá, podľa jeho názoru uplatnenie nároku na dávku v nezamestnanosti je povinnosťou len vtedy, ak je žiadateľ o pomoc v hmotnej núdzi skutočne

nezamestnaný, čo žalobca nie je.

Pri posudzovaní veci vychádzal súd prvého stupňa z ust. § 2, § 6, § 7 ods. 1 a § 8 ods. 1 zákona č. 417/2013 Z.z. tak, ako správne vychádzali správne orgány.

Ďalej súd poukázal na vyjadrenie žalovaného (resp. na samotné znenie ustanovenia § 8 ods. 1 zákona č. 417/2013Z. z.), podľa ktorého fyzická osoba a členovia domácnosti nie sú v hmotnej núdzi, aj keď príjem členov domácnosti nedosahuje sumy životného minima ustanovené osobitným predpisom, ak si majetkom alebo uplatnením nárokov môžu zabezpečiť základné životné podmienky a riešiť si hmotnú núdzu. Tiež poukázal na zákonné znenie ust. § 6 zákona č. 417/2013Z. z. , ktorý treba vykladať v spojení s § 8 ods. 1 zákona č. 417/2013Z. z.

Súd konštatoval, že zákon č. 417/2013Z. z. predpokladá, že si žiadateľ o pomoc v hmotnej núdzi uplatní v prvom rade všetky zákonom o pomoci v hmotnej núdzi stanovené nároky, ktorými by si mohol zabezpečiť základné životné podmienky, či riešiť si hmotnú núdzu a až v prípade, že toto nebude možné, resp. že uplatnenie nárokov nie je reálne splniteľné, t. j. že nie je predpoklad úspešnosti vymoženia si nároku, môže si žiadateľ uplatniť nárok na pomoc v hmotnej núdzi, pričom nárokom na účely zákona sú dávky sociálneho poistenia, medzi ktoré nepochybne patrí i dávka v nezamestnanosti. Nesplnenie si povinnosti uplatnenia zákonných nárokov zákon o pomoci v hmotnej núdzi penalizuje v podstate tak, že žiadateľa nie je možné posudzovať ako fyzickú osobu v hmotnej núdzi napriek skutočnosti, že jeho príjem nedosahuje sumy životného minima stanoveného zákonom o životnom minime.

Z obsahu administratívneho spisu mal súd preukázané, že žalobca nepožiadal o dávku v nezamestnanosti na Sociálnej poisťovni, pričom žalobcovi by vznikol nárok na dávku v nezamestnanosti, ak by si o ňu požiadal (nárok na dávku v nezamestnanosti by žalobcovi vznikol vo výške 50 % denného vymeriavacieho základu).

Žalobca namietal, že v danom prípade v zmysle zákona č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti sa žalobca nepokladá za uchádzača o zamestnanie, pričom jedna zo základných požiadaviek, aby mohol byť vôbec zaevidovaný do evidencie uchádzačov o zamestnanie je, že si žalobca hľadá zamestnanie, čo žalobcov prípad nie je, nakoľko žalobca si neľadá zamestnanie.

Z administratívneho spisu bolo preukázané, že žalobcovi by vznikol nárok na dávku v nezamestnanosti (aj keď vykonáva zárobkovú činnosť na základe pracovnej zmluvy v rozsahu 2,5 hodín týždenne a podľa potvrdenia zamestnávateľa jeho čistá mzda je vo výške 22,10 €, pretože táto suma nepresiahne 75 % zo sumy životného minima pre jednu plnoletú fyzickú osobu podľa zákona o životnom minime). Z uvedeného vyplýva záver, že žalobca môže byť zaradený do evidencie uchádzačov o zamestnanie, teda by mu vznikol nárok na dávku v nezamestnanosti, keby o ňu požiadal spôsobom uvedeným v upozornení Sociálnej poisťovne, pobočka Žilina zo dňa 03.07.2015. Žalobca však do dňa 22.7.2015 nedoručil do Sociálnej poisťovne oznámenie o zaradení do evidencie uchádzačov o zamestnanie. V prípade, že by toto doručil, Sociálna poisťovňa by začala konanie vo veci priznania nároku na dávku v nezamestnanosti, čo vyplýva aj z oznámenia Sociálnej poisťovne, pobočka Žilina zo dňa 22.07.2015.

Žalobca si neuplatnil zákonný nárok na dávku v nezamestnanosti, ktorý je podľa § 6 písm. c) zákona č. 417/2013 Z.z. nárokom na účely tohto zákona, ktorým by si mohol zabezpečiť príjem alebo zvýšiť príjem, a preto podľa § 8 ods. 1 zákona o pomoci v hmotnej núdzi nie je fyzickou osobou v hmotnej núdzi, nespĺňa nárok na pomoc v hmotnej núdzi a nepriznáva sa mu pomoc v hmotnej núdzi.

Podľa názoru súdu žalovaný správny orgán, resp. aj prvostupňový správny orgán náležité posúdili všetky predložené doklady, dôsledne sa zaoberali všetkými námietkami uvedenými žalobcom v jeho odvolaní a správne právne posúdili predmetnú vec.

Čo sa týka žalobcových námietok, že prvostupňový správny orgán ho riadne nepoučil vo výzvach zo dňa 11.02.2015 a 28.04.2015, na ktorej Sociálnej poisťovni si má nárok na dávku v nezamestnanosti

uplatniť, tak túto námietku súd považuje za bezpredmetnú vo vzťahu k prejednávanej veci, nakoľko nie je povinnosťou predmetných správnych orgánov, aby žalobcu poučoval na ktorej Sociálnej poisťovni (v Bratislave resp. v Žiline) si má predmetnú žiadosť podať, preto aj tieto námietky vyhodnotil súd ako bezpredmetné.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti potom žalobu žalobcu zamietol ako nedôvodnú.

Rozsudok krajského súdu napadol žalobca včas podaným odvolaním, pretože vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Vyjadril nesúhlas s napadnutým rozsudkom, pretože v zmysle čl. 2 ods. 3 Ústavy SR, každý môže konať, čo nie je zákonom zakázané, a nikoho nemožno nútiť, aby konal niečo, čo zákon neukladá. Žalobca mal za to, že ho žalovaný a prvostupňový správny orgán nútili, aby konal, čo zákon č. 417/13 Z. z. neukladá, pričom napadnutý rozsudok sa touto námietkou vôbec nezaoberal.

Poznamenal, že zákon č. 417/13 Z. z. o pomoci v hmotnej núdzi nikde neustanovuje povinnosť zaevidovať sa do evidencie uchádzačov o zamestnanie na Úrade práce a na Sociálnej poisťovni, ak je žiadateľ v pracovnom pomere. Už len samotný pojem „dávka v nezamestnanosti“, jasne konštatuje, že ide jednoznačne o dávku v nezamestnanosti, teda má na ňu nárok ten, kto je nezamestnaný.

V ďalšom uviedol, že v predmetnej kauze sa o. i. vôbec neberie zreteľ na jazykovedu, tá sa flagrantne ignoruje. Kodifikačné príručky pre slovenčinu (jej pravopis, gramatiku a výslovnosť) vyhotovila SAV a v jednom prípade SPN a ako záväznú ich stanovuje právnu normou Ministerstvo kultúry SR. Naposledy tak urobilo Opatrením Ministerstva kultúry SR z 19. decembra 2013 č. MK -3707/2013-110/23267 o vyhlásení kodifikovanej podoby štátneho jazyka podľa zák. č. 270/1995 Z. z. o štátnom jazyku SR.

V súvislosti s uvedeným dodal, že ust. § 6 ods. 1 zák. č. 5/04 Z. z. definuje, kto je uchádzač o zamestnanie: „Uchádzač o zamestnanie na účely tohto zákona je občan, ktorý môže pracovať, chce pracovať, hľadá si zamestnanie a je vedený v evidencii uchádzačov o zamestnanie úradu.“ Napadnutý rozsudok sa vôbec nevysporiadal s námietkou žalobcu, že si nehládal zamestnanie, čo je jedna zo základných podmienok, aby mohol byť vôbec zaevidovaný do evidencie uchádzačov o zamestnanie v zmysle ust. § 6 ods. 1 zák. č. 5/04 Z. z., pretože už je v pracovnom pomere. Ak uchádzač o zamestnanie uvedie do žiadosti, že si nehladá zamestnanie, tak ho úrad práce ani de iure nemôže zaevidovať, pretože nespĺňa jednu z požiadaviek v zmysle ust. § 6 ods. 1 zák. č. 5/04 Z. z.

Ust. § 6 ods. 2 písm. a) zák. č. 5/04 Z. z. o službách zamestnanosti, nebolo prijaté za tým účelom, aby sa žiadateľ o pomoc v hmotnej núdzi musel povinne nahlásiť do evidencie uchádzačov o zamestnanie, ale z dôvodu toho, aby si mohol uchádzač o zamestnanie privyrobiť do výšky 75 % životného minima, v čase, keď je v evidencii uchádzačov o zamestnanie. Napadnutý rozsudok sa nevysporiadal ani s touto námietkou, ust. § 6 ods. 2 písm. a) zák. č. 5/04 stanovuje len možnosť, nie však povinnosť zaevidovať sa do evidencie uchádzačov o zamestnanie.

Uviedol, že je presvedčený, že si nemusel uplatniť nárok na dávku v nezamestnanosti, pretože si nehladá zamestnanie v zmysle ust. § 6 ods. 1 zák. č. 5/04 Z. z. Okrem toho ho prvostupňový správny orgán riadne nepoučil vo výzvach z 11.02.2015 a 28.04.2015, na ktorej pobočke Sociálnej poisťovni si mal nárok uplatniť.

Taktiež ho prvostupňový správny orgán žiadnou formou nepoučil v predmetných výzvach, že sa mal zaevidovať na Úrade práce a žalobca o tejto povinnosti nevedel. Poukázal na ust. § 3 ods. 2 veta druhá zák. č. 71/67 Zb. - účastníkom konania (...), ktorých sa konanie týka, musia správne orgány poskytovať pomoc a poučenia, aby pre neznalosť právnych predpisov neutreli v konaní ujmu. Vyjadril názor, že v zmysle cit. právnych noriem nebol povinný evidovať sa do evidencie uchádzačov o zamestnanie a na Sociálnej poisťovni.

Na základe uvedeného navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil tak, že rozhodnutie žalovaného zrušuje a vec vracia žalovanému na ďalšie konanie.

Žalovaný sa k odvolaniu vyjadril v zákonom stanovenej lehote v podaní zo dňa 19.04.2016, v ktorom uviedol, že ústredie práce ako žalovaný správny orgán správne vyhodnotil skutkovú a právnu stránku veci, čo vyplýva z odôvodnenia žalovaného rozhodnutia. V tomto odôvodnení rozhodnutia žalovaný správny orgán podrobne rozpisuje a zdôvodňuje akými ustanoveniami zákona sa pri vydávaní svojho rozhodnutia riadil, a taktiež spôsob a dôvod ich aplikácie na prípad žalobcu.

Krajský súd sa stotožnil s názorom žalovaného a taktiež poukázal na predmetné zákonné ustanovenia, ako aj správny postup žalovaného v rámci správneho konania a v odôvodnení rozsudku uviedol všetky zákonné ustanovenia, ktorými sa pri svojom rozhodovaní riadil. Zároveň sa krajský súd zaoberal všetkými námietkami žalobcu uvádzanými v žalobe, vyhodnotil ich ako nedôvodné a v tejto súvislosti taktiež poukázal na príslušné zákonné ustanovenia.

Žalovaný mal za to, že krajský súd správne poukázal na skutočnosť, že žalobca bol výzvou na predloženie dokladov zo dňa 28.04.2015 s upozornením oboznámený, že ak v požadovanom termíne nepredloží doklady, medzi ktorými malo byť aj potvrdenie zo sociálnej poisťovne, prvostupňový správny orgán rozhodne o zamietnutí žaloby. Krajský súd sa vysporiadal aj s námietkou žalobcu týkajúcou sa definície kto je nezamestnaný, resp. uchádzačom o zamestnanie.

Čo sa týka žalobcovej námietky týkajúcej sa jeho výkladu slova „nezamestnaný“, ako aj ustanovení zákona o pomoci v hmotnej núdzi, podľa názoru žalovaného ide len o subjektívny, nesprávny žalobcov výklad zákona. S tým, že žalovaný je povinný rešpektovať a postupovať v zmysle platných právnych predpisov, čo žalovaný aj dodržal, teda žalobou napadnuté rozhodnutie žalovaného je zákonné.

Žalobca vo svojej žalobe ako aj v odvolaní namieta, že predmetnými rozhodnutiami bol ukrátený na svojich právach, ako aj postupom správnych orgánov, avšak nijakým relevantným spôsobom nepreukazuje ani nezdôvodňuje tieto svoje tvrdenia. Prezentuje len vlastné názory a nesprávny, subjektívny výklad zákonov, aj napriek tomu, že bol úradom práce riadne poučený o svojich právach a povinnostiach. Taktiež Sociálna poisťovňa ho poučila ako je potrebné v daných prípadoch postupovať, naproti tomu žalobca v žalobe zavádzajúco tvrdí, že „žalobca doteraz so sociálnou poisťovňou neprišiel do kontaktu, nebol dôvod“, čo sa však ukázalo ako nepravdivé. S touto žalobcovou námietkou sa vysporiadal aj krajský súd, ktorý ju tiež považuje za bezpredmetnú.

Žalovaný správny orgán ako aj prvostupňový správny orgán je povinný dodržiavať literu zákona a postupovať len v medziach zákona tak isto ako aj žalobca, ktorý však prezentuje vlastné nesprávne vysvetlenia zákona, aj napriek skutočnosti, že bol vyzvaný na doloženie príslušných dokladov a zároveň poučený o možnosti, čo nasleduje ak sa tak nestane. Ak žalobca má záujem poberať dávku v hmotnej núdzi je povinný rešpektovať príslušné ustanovenia zákona o pomoci v hmotnej núdzi a zákona č. 5/2004 Z. z., ktoré v danom prípade s týmto zákonom súvisia. Tieto zákonné ustanovenia stanovujú jasný postup, ktorý má účastník konania splniť a zároveň aké doklady je potrebné k jeho žiadosti predložiť, o čom bol správnym orgánom poučený a vyzvaný.

Ak žalobca odmieta tieto zákonné postupy rešpektovať a vykladá si ich podľa svojej ľubovôle, nemôže očakávať, že správny orgán rozhodujúci o poskytnutí dávky v hmotnej núdzi sa bude riadiť vôľou a názormi žalobcu ako účastníka konania, ktorá je v rozpore s príslušnými ustanoveniami zákona.

Žalovaný mal za to, že námietky žalobcu uvádzané v odvolaní sú neopodstatnené, keďže je nespochybniteľné, že žalovaný ako aj prvostupňový správny orgán postupoval len v medziach platných a účinných právnych predpisov.

Konštatoval, že prvostupňový správny orgán, ako aj druhostupňový správny orgán (žalovaný) vychádzali z dostatočne zisteného skutkového stavu veci a zo správneho právneho posúdenia veci a pri

vydávani svojich rozhodnutí postupovali v súlade s platnými právnymi SR, ktorými sú štátne orgány viazané a musia postupovať len v medziach zákona. Postup žalovaného pri vydávaní žalovaného rozhodnutia, ako aj žalobou napadnuté rozhodnutie sú zákonné a správne, teda žalovaný postupoval správne, keď odvolanie žalobcu voči prvostupňovému rozhodnutiu zamietol a rozhodnutie Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Žilina potvrdil, teda neexistuje zákonný dôvod na zrušenie rozhodnutia žalovaného a vrátenia veci na nové konanie.

Podľa názoru žalovaného krajský súd postupoval správne, keď žalobu zamietol. Dôsledne sa vysporiadal so všetkými námietkami žalobcu, náležité posúdil všetky predložené doklady, presne a úplne zistil skutkový stav veci a správne právne vec posúdil a zároveň presne a úplne popísal všetky zákonné ustanovenia, ktorými sa pri svojom rozhodovaní riadil a svoje rozhodnutie aj náležité odôvodnil, teda nie je dôvod, aby odvolací súd v zmysle ustanovenia § 250ja ods. 3 O.s.p. zmenil napadnutý rozsudok tak, že by zrušil napadnuté rozhodnutie žalovaného a vrátil vec žalovanému na ďalšie konanie tak, ako to v odvolaní žalobca navrhuje.

Na základe vyššie uvedených skutočností považoval odvolanie žalobcu voči rozsudku krajského súdu za neopodstatnené nemajúc oporu v zákone, a preto žiadal, aby súd tomuto odvolaniu nevyhovel a zamietol ho v celom jeho rozsahu a potvrdil odvolaním napadnutý predmetný rozsudok.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.), preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo bez nariadenia pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 O.s.p. a jednomyseľne dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné, pretože napadnutý rozsudok je vo výroku vecne správny; preto ho po preskúmaní opodstatnenosti odvolacích dôvodov postupom podľa § 219 ods. 1 a 2 O.s.p. potvrdil. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 31.05.2017 potom, čo deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený na úradnej tabuli a internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (www.nsud.sk) najmenej päť dní vopred (§ 156 ods. 1 a 3 O.s.p.).

Podľa § 244 ods. 1 O.s.p. v správnom súdnictve súdy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov preskúmajú zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy. Pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia súd skúma, či žalobou napadnuté rozhodnutie je v súlade s právnym poriadkom Slovenskej republiky, t. j. najmä s hmotnoprávnymi a procesnými administratívnymi predpismi.

V intenciách ustanovenia § 244 ods. 1 O.s.p. súd preskúmava aj zákonnosť postupu správneho orgánu, ktorým sa vo všeobecnosti rozumie aktívna činnosť správneho orgánu, podľa procesných a hmotnoprávných noriem, ktorou realizuje právomoc stanovenú zákonmi. V zákonom predpísanom postupe je správny orgán oprávnený a súčasne aj povinný vykonať úkony v priebehu konania a ukončiť ho vydaním rozhodnutia, ktoré má zákonom predpísané náležitosti, ak sa na takéto konanie vzťahuje zákon o správnom konaní.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací primárne v medziach odvolania preskúmal rozsudok, ktorým krajský súd zamietol žalobu o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia a postupu žalovaného správneho orgánu, ktorým žalovaný potvrdil rozhodnutie správneho orgánu prvého stupňa o tom, že žalobca nie je fyzickou osobou v hmotnej núdzi, nespĺňa nárok na pomoc v hmotnej núdzi a nepriznáva sa mu pomoc v hmotnej núdzi a jeho odvolanie zamietol, a preto odvolací súd preskúmal rozsudok súdu prvého stupňa ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie žalovaného a prvostupňového správneho orgánu a konanie im prechádzajúce, najmä z toho pohľadu, či sa súd prvého stupňa vysporiadal so všetkými námietkami uvedenými v žalobe a z takto vymedzeného rozsahu, či správne posúdil zákonnosť a správnosť napadnutého rozhodnutia žalovaného správneho orgánu.

Je nutné zdôrazniť, že podľa ustálenej súdnej judikatúry (najmä nález Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. II ÚS 127/07-21, alebo rozhodnutia Najvyššieho súdu sp. zn. 6Sžo 84/2007, sp. zn. 6Sžo 98/2008, sp. zn. 1Sžo 33/2008, sp. zn. 2Sžo 5/2009 či sp. zn. 8Sžo 547/2009) nie je úlohou súdu

pri výkone správneho súdництва nahradzovať činnosť správnych orgánov, ale len preskúmať zákonnosť ich postupov a rozhodnutí, teda to, či oprávnené a príslušné správne orgány pri riešení konkrétnych otázok vymedzených žalobou rešpektovali príslušné hmotnoprávne a procesnoprávne predpisy.

V takto vymedzenom rámci prieskumu a po preverení riadnosti podmienok vykonávania súdneho prieskumu rozhodnutí správneho orgánu Najvyšší súd Slovenskej republiky zdôrazňuje, že podstatou súdneho odvolania proti rozsudku krajského súdu ako aj žaloby, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania rozhodnutia žalovaného, je otázka správneho zistenia rozhodujúcich skutočností a dostatočného rámca podkladov pre naplnenie zásady materiálnej pravdy v ďalšom procese aplikácie hmotného práva.

Najvyšší súd Slovenskej republiky po vyhodnotení závažnosti odvolacích dôvodov vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu a vo vzťahu k obsahu súdneho a pripojeného administratívneho spisu s prihliadnutím na ustanovenie § 219 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 O.s.p. konštatuje, že nezistil dôvod na to, aby sa odchyľil od logických argumentov a relevantných právnych záverov spolu so správnou citáciou dotknutých právnych noriem obsiahnutých v odôvodnení napadnutého rozsudku krajského súdu, ktoré vytvárajú dostatočné právne východiská pre vyslovenie výroku napadnutého rozsudku. Preto sa s ním stotožňuje v celom rozsahu a aby nadbytočne neopakoval pre účastníkov známe fakty prejednávanej veci spolu s právnymi závermi krajského súdu, Najvyšší súd Slovenskej republiky sa vo svojom odôvodnení následne obmedzí iba na doplnenie svojich doplňujúcich zistení a záverov zistených v odvolacom konaní (§ 219 ods. 2 v spoj. s § 246c ods. 1 O.s.p. umožňuje odvolaciemu súdu doplniť odôvodnenie prvostupňového súdu o ďalšie dôvody).

Predmetom súdneho konania bolo preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. j. UPS/US1/SSVOPHNSSD/SOC/2015/7447-0002 Ga zo dňa 19.08.2015, ktorým tento v odvolacom konaní zamietol odvolanie žalobcu a potvrdil rozhodnutie správneho orgánu prvého stupňa č. ZA1/OPvHN/SOC/2015/63780 zo dňa 12.06.2015 (ďalej len „prvostupňové správne rozhodnutie“).

Odvolací súd z predloženého spisu súdu prvého stupňa, súčasťou ktorého je aj administratívny spisový materiál, v danej veci zistil, že žalobca žiadosťou o priznanie príspevku na bývanie zo dňa 29.01.2015, doručenej správne orgánu prvého stupňa dňa 05.02.2015, požiadal o priznanie príspevku na bývanie. Správny orgán prvého stupňa výzvami zo dňa 11.02.2015 a 28.04.2015 požiadal žalobcu o odstránenie nedostatkov jeho podania a predloženie dokladov (ktoré vo výzve presne špecifikoval) potrebných na posúdenie nároku na pomoc v hmotnej núdzi s tým, že vo výzve zo dňa 28.04.2015 žalobcu upozornil, že ak požadované doklady nepredloží v stanovenom termíne (do 8 dní odo dňa doručenia výzvy), rozhodne o nepriznaní pomoci v hmotnej núdzi. Prvostupňový správny orgán vo veci rozhodol tak, že žalobca nie je v zmysle ustanovenia § 8 zákona č. 417/2013 Z. z. fyzickou osobou v hmotnej núdzi, nespĺňa nárok na pomoc v hmotnej núdzi a nepriznáva sa mu pomoc v hmotnej núdzi z dôvodu, že žalobca nepreukázal uplatnenie zákonných nárokov - nárok na dávku v nezamestnanosti.

Žalovaný napadnutým rozhodnutím potvrdil prvostupňové správne rozhodnutie o tom, že žalobca nie je fyzickou osobou v hmotnej núdzi, nespĺňa nárok na pomoc v hmotnej núdzi a nepriznáva sa mu pomoc v hmotnej núdzi a odvolanie žalobcu zamietol dôvodiac, že si neuplatnil zákonný nárok na dávku v nezamestnanosti, ktorým si mohol zabezpečiť príjem alebo zvýšiť príjem, preto nie je fyzickou osobou v hmotnej núdzi, nespĺňa nárok na pomoc v hmotnej núdzi a nepriznáva sa mu pomoc v hmotnej núdzi.

Krajský súd po preskúmaní žalobou napadnutého rozhodnutia žalovaného dospel k záveru, že žalovaný správny orgán, resp. aj prvostupňový správny orgán náležite posúdili všetky predložené doklady, dôsledne sa zaoberali všetkými námietkami uvedenými žalobcom v jeho odvolaní a správne právne posúdili predmetnú vec, preto žalobu žalobcu zamietol ako nedôvodnú.

V zmysle ustanovenia § 6 písm. c/ zákona č. 417/2013 Z.z. , nárok na účely tohto zákona sú dávky sociálneho poistenia okrem predčasného starobného dôchodku, dôchodky starobného dôchodkového sporenia okrem predčasného starobného dôchodku, dôchodky doplnkového dôchodkového sporenia,

dávky sociálneho zabezpečenia, rodičovský príspevok, opakované príspevky na podporu náhradnej starostlivosti.

Podľa § 7 ods. 4 zákona č. 417/2013 Z.z. , možnosť zabezpečiť si príjem alebo zvýšiť si príjem uplatnením nároku podľa § 6 písm. c), ak ide o dávku v nezamestnanosti, sa neskúma, ak ide o člena domácnosti, ktorého nemožno zaradiť do evidencie uchádzačov o zamestnanie z dôvodov uvedených v osobitnom predpise.

Podľa § 6 ods. 2 zákona č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o službách zamestnanosti“), uchádzač o zamestnanie môže vykonávať zárobkovú činnosť na základe pracovnoprávneho vzťahu alebo právneho vzťahu podľa osobitného predpisu, ak mzda alebo odmena za vykonávanie týchto činností nepresiahne 75 % zo sumy životného minima pre jednu plnoletú fyzickú osobu podľa osobitného predpisu platnej k prvému dňu kalendárneho mesiaca, za ktorý sa preukazuje výška mzdy alebo odmeny.

Vo vzťahu k odvolacím námietkam žalobcu odvolací súd konštatuje, že žalobca v odvolaní voči rozsudku namietal v zásade to, že nebol povinný sa evidovať do evidencie uchádzačov o zamestnanie, nakoľko už samotný pojem „dávka v nezamestnanosti“ evokuje, že ide o dávku, na ktorú má nárok ten, kto je nezamestnaný resp. si hľadá zamestnanie, čo žalobca vzhľadom na dokladovaný pracovný pomer nespĺňa.

Najvyšší súd Slovenskej republiky s ohľadom na obsah podaného odvolania posudzoval, či správne orgány pri rozhodovaní vychádzali z dostatočne zisteného skutkového stavu veci a zisťoval, či preskúmavacie konanie na krajskom súde bolo vedené takým procesným postupom, ktorý zabezpečoval správny výsledok.

Odvolací súd má za nesporný skutkový stav tak, ako ho v podrobnostiach opísal súd prvého stupňa v preskúmanom rozhodnutí. Odvolací súd po oboznámení sa s pripojeným súdnym a administratívnym spisom musí konštatovať, že v predmetnej veci nebolo možné postupovať inak, ako súhlasiť so závermi prijatými krajským súdom v napadnutom rozhodnutí, že napadnuté rozhodnutie žalovaného je v súlade so zákonom, nakoľko krajský súd sa posudzovanou vecou dôsledne zaoberal a vyvodil správne skutkové aj právne závery, ktoré náležite aj odôvodnil, a s ktorými sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje.

Najvyšší súd Slovenskej republiky dáva do pozornosti, že v prejednávanom prípade žalovaný na podklade žiadosti žalobcu ako žiadateľa o príspevok na bývanie posudzoval splnenie podmienok na vznik nároku na poskytnutie pomoci v hmotnej núdzi v zmysle ustanovenia § 20 zákona č. 417/2013 Z.z., zo znenia ktorého vyplýva, že zákon podmieňuje vznik nároku na poskytnutie pomoci v hmotnej núdzi splnením podmienok, medzi ktoré v prvom rade patrí nutnosť existencie hmotnej núdze, čo vyplýva aj z ustanovenia § 9 ods. 1 zákona: „Nárok na pomoc v hmotnej núdzi vzniká fyzickej osobe v hmotnej núdzi ...“, s tým, že hmotnú núdzu definuje zákon v ustanovení § 2 ods. 1 ako „stav, keď príjem členov domácnosti podľa tohto zákona nedosahuje sumy životného minima ustanovené osobitným predpisom a členovia domácnosti si nevedia alebo nemôžu prácou, výkonom vlastníckeho práva alebo iného práva k majetku a uplatnením nárokov zabezpečiť príjem alebo zvýšiť príjem.“

Zákon v ustanovení § 8 presne vymedzuje, kedy nemožno ustáliť, že sa fyzická osoba nachádza v hmotnej núdzi, a teda platí, že 1/ fyzická osoba a členovia domácnosti nie sú v hmotnej núdzi, aj keď príjem členov domácnosti nedosahuje sumy životného minima ustanovené osobitným predpisom, ak si majetkom alebo uplatnením nárokov môžu zabezpečiť základné životné podmienky a riešiť si hmotnú núdzu; 2/ fyzická osoba nie je v hmotnej núdzi, ak a) je vo výkone väzby, vo výkone trestu odňatia slobody alebo je umiestnená v zariadení na základe rozhodnutia o zaistení podľa osobitného predpisu, b) je členom komunity, rehole, spoločnosti alebo obdobného spoločenstva založeného cirkvou alebo náboženskou spoločnosťou, ak podľa ich vnútorných predpisov má zabezpečené základné životné podmienky.

Odvolací súd upriamuje pozornosť na skutočnosť, že ak príjem žiadateľa a členov jeho domácnosti nedosahuje sumy životného minima ustanovené osobitným predpisom, nemožno automaticky ustáliť, že sa jedná o osobu v hmotnej núdzi, predovšetkým ak si žiadateľ mohol resp. môže zabezpečiť základné životné podmienky, a tým riešiť svoju hmotnú núdzu, a to buď majetkom (§ 5 zákona) alebo uplatnením nárokov (§ 6 zákona), pričom v prejednávanej príhode má zásadný význam práve druhá zmienaná možnosť riešenia zlej finančnej situácie žiadateľa o pomoc v hmotnej núdzi.

Odvolací súd ustálil, že spornou otázkou, a pre rozhodnutie vo veci kľúčovou otázkou, je posúdenie hmotnej núdze žalobcu práve v súvislosti s (ne)uplatnením nároku, konkrétne nároku na dávku v nezamestnanosti.

Žalobca v celom správnom a súdnom konaní namietal, že v jeho prípade (ako zamestnancovi v pracovnom pomere s 2,5 hodinovým týždenným pracovným časom a mesačným príjmom vo výške 22,10 Eur) neprichádza do úvahy uplatnenie nároku na dávku v nezamestnanosti, zatiaľ čo žalovaný (ako aj správny orgán prvého stupňa) postavil preskúmané rozhodnutie na argumentáciu, že čistá mzda žalobcu nepresiahla 75 % sumy životného minima pre jednu plnoletú fyzickú osobu, preto žalobca môže byť zaradený do evidencie uchádzačov o zamestnanie a národom na dávku v nezamestnanosti môže zvýšiť svoj príjem a prispieť tak k riešeniu jeho hmotnej núdze.

Odvolací súd nemohol postupovať inak, ako súhlasiť s právnou argumentáciou žalovaného a tým pádom aj s právnymi závermi súdu prvého stupňa, ktorý žalobu žalobcu proti rozhodnutiu žalovaného zamietol. Vychádzajúc z ustanovenia § 6 písm. c/ zákona, § 7 ods. 1 zákona, § 8 ods. 1 zákona č. 417/2013 Z.z. v spojení s ustanovením § 6 ods. 2 zákona o službách zamestnanosti mal odvolací súd za nepochybné, že žalobca tým, že na základe pracovnej zmluvy vykonával zárobkovú činnosť v rozsahu 2,5 hodiny týždenne s mesačným príjmom 22,10 Eur nedosiahol hranicu 75 % zo sumy životného minima (v zmysle § 2 písm. a/ zákona č. 601/2003 Z. z. o životnom minime neprekročil sumu životného minima vo výške 198,09 Eur) pre jednu plnoletú fyzickú osobu, čím splnil podmienku na zaradenie do evidencie uchádzačov o zamestnanie. So zaradením do evidencie uchádzačov (s nadobudnutím statusu uchádzača o zamestnanie) spája právny poriadok Slovenskej republiky možnosť poberať dávku v nezamestnanosti za splnenia podmienok ustanovených v zákone č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení s tým, že „Oznámenie o zaradení do evidencie uchádzačov o zamestnanie“ slúži ako žiadosť o dávku v nezamestnanosti. Z oznámenie Sociálnej poisťovne zo dňa 22.07.2015 má odvolací súd za preukázané, že žalobcovi by bol vznikol nárok na dávku v nezamestnanosti, ak by si ho bol uplatnil doručením oznámenia o zaradení do evidencie uchádzačov o zamestnanie.

S poukazom na to, že zákon podmieňuje poskytnutie pomoci v hmotnej núdzi vyčerpaním iných možností zabezpečenia si príjmu, medzi ktoré jednoznačne spadá aj uplatnenie nároku na dávku v nezamestnanosti a vo svetle vyššie uvedeného nemohol odvolací súd inak ako konštatovať, že žalovaný postupoval správne a v súlade so zákonom, ak pri rozhodovaní o odvolaní prihliadol na skutočnosť, že si žalobca prioritne neuplatnil nárok na dávku v nezamestnanosti, teda v čase podania žiadosti o pomoc v hmotnej núdzi mal k dispozícii iné spôsoby, ktorými mohol napomôcť svojej finančnej situácii (zvýšiť svoj príjem), preto podľa ustanovenia § 8 ods. 1 zákona nie je fyzickou osobou v hmotnej núdzi, nespĺňa nárok na pomoc v hmotnej núdzi a nepriznáva sa mu pomoc v hmotnej núdzi.

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo svetle uvedeného dospel k záveru o potrebe potvrdenia preskúmaného rozhodnutia žalovaného správneho orgánu, preto vzhľadom na uvedené rozsudok krajského súdu, ktorým bola zamietnutá žaloba žalobcu, bolo nutné potvrdiť. Krajský súd sa podrobne zaoberal námietkami žalobcu a dospel k správnejmu záveru, že rozhodnutie žalovaného bolo vydané v súlade so zákonom, je riadne odôvodnené a žalovaný v ňom dostatočným spôsobom vyjadril svoje úvahy relevantné pre rozhodnutie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky s poukazom na závery uvedené vyššie napadnutý rozsudok krajského súdu ako vecne správny podľa § 250ja ods. 3 veta druhá O.s.p. a § 219 ods. 1 a 2 O.s.p. v spojení s §

246c ods. 1 veta prvá O.s.p. potvrdil.

O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 246c O.s.p. a § 250k ods. 1 O.s.p. tak, že žalobcovi vzhľadom na jeho neúspech v konaní náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. Žalovanému zákon priznanie trov konania neumožňuje.

S poukazom na ustanovenie § 492 ods. 2 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok postupoval odvolací súd v konaní podľa predpisov účinných do 30.06.2016 (zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku n i e j e prípustný opravný prostriedok.